

Predikan

Septuagesima 2018, årg. 1

Psalmer: 728, 656, 641:7, 393, 96, 734:1,4

Pär-Magnus Möller

Med himmelriket är det... så börjar Jesus många av sina liknelser... med himmelriket är det...

... som deg som en kvinna knådar och den jäser över alla gränser, ja, som en upphittad pärla i en åker som en man säljer allt han äger för att köpa, eller som en kunglig fest dit alla som först var bjuda vägrade komma men med en kung som istället bjöd in alla som ville och som aldrig trott att de skulle få komma på en sådan konungslig fest.

Himmelriket är också som ett bröllop där vinet tar slut och vattnet plötsligt förvandlas till bättre vin än det som bjöds tidigare, ja, det är som en kvinna som alla ville döma till döden för att hon begått äktenskapsbrott men som blir friad till och med av Gud. Himmelriket är som rädda lärjungar i en båt där vågorna slår så höga att de tror att de skall gå under – men där det visade sig att de inte alls var glömda, Gud sover i båten och när han vaknar hutar han mot vinden och den tystnar.

Himmelriket är också som när fromma människor plötsligt blev så provocerade av Guds godhet mot dem som de fromma inte tyckte om – att de dödade honom på ett kors – men Gud uppstod från de döda och visade att det finns ett hopp bortom till och med det mörkaste hat, bortom de mörkaste planer, ja, ett hopp bortom det helvete många måste utstå i denna värld. Sådant är himmelriket – ett hopp bortom all oginhet, allt hat, allt mörker, all död – sådant är himmelriket Jesus förkunnar med ord och handling varje steg han tog här på jorden.

I dag påminns vi om att himmelriket är som en jordägare som betalade alla arbetare lika mycket oavsett deras insats.

Visst finns det något rättfärdigt i ilskan de som arbetat hela dagen visar mot de som bara jobbat en liten stund – vi kan förstå den. Och... det är just dit Jesus vill att vi skall komma; han vill få oss att förstå att himmelriket inte på något enda sätt handlar om rättvisa. Inte på något enda sätt!

Du kommer inte in i himmelriket för att du gjort dig förtjänt av det – rättvisa eller förtjänst är helt enkelt ingen intressant skala. Vi tänker helt åt skogen då vi tror att vi får tillhöra himmelriket och Gud bara för att vi presterar något eller är värda det. Vad skulle vi kunna göra i denna värld för att liksom förtjäna himmelriket!? Jag menar, skall vi jämföra vår arbetsinsats med Guds – Gud som skapat allt på jorden, från mista atom till universums oändlighet? Ser man på vår arbetsinsats i det perspektivet bör vi drabbas av en oändlig prestationsångest – och det vill inte Gud. Därför är rättviseskalan alltid totalt ointressant när vi talar om relationen med Gud. Med det inte sagt att vi inte skall arbeta och göra rätt för oss utifrån vår förmåga – men det ligger mer i vår egen värdighet än i relationen med Gud.

Arbetarna i liknelsen hade inte förstätt vem deras arbetsgivare var. De förstod inte hur han tänkte och hur han prioriterade. Därför kunde de inte acceptera hans godhet.

Ibland tror jag det är så med vår relation med Gud också. Vi tänker att Gud är vår rättvisas garant. Men det är inte så han presenterar sig. Han är inte rättvis när han friar den äktenskapsdömde kvinnan, han är inte rättvis när han går i döden för alla som syndat, han är inte rättvis då han botar någon från sin sjukdom men inte andra, han är inte rättvis när 60 miljoner tvingas leva som flyktingar medan andra får leva i överflöd och irritera sig på att man hade inspelade julvärdar på tv på julafton. Det finns ingen rättvisa i den här världen och Gud garanterar den inte.

Skulle Gud garantera rättvisa skulle vi alla gå under och hela jorden utplånas. Alla har syndat och gått miste om härligheten från Gud, står det ju!

Guds rike är alltså något annat. Något som vi har mycket svårt för. Gud rike handlar om nåd – om shalom – om liv.

Mitt i denna dödens värld finns ett annat rike – Guds rike. Guds rike visar sig varje gång nåd, shalom, liv tränger igenom mörkret. Varje gång du förlåter din fiende triumferar Guds rike. Varje gång du tröstar en sörjande tränger Guds rike fram, varje gång du efterskänker en skuld, varje gång du gör något som bryter ondskans spiral, hur den än ser ut, så tränger Guds rikets ljus ut i denna värld.

Varje gång du tolkar något till det bästa tränger Guds rike igenom, varje gång du älskar tränger Guds rike igenom, varje gång du trotsar beslut och lagar som

bryter ner mänskligt liv och värdighet så blir du glädjebudbäraren som bringar hopp till folken.

Vår kallelse som kristna är att ständigt, i alla sammanhang låta Guds rike bryta igenom. Vi kan bara lyssna på vad Jesus säger i:

Matt 5:38–48

Ni har hört att det blev sagt: Öga för öga och tand för tand. Men jag säger er: värj er inte mot det onda. Nej, om någon slår dig på högra kinden, så vänd också den andra mot honom. Om någon vill processa med dig för att få din skjorta, så ge honom din mantel också. Om någon vill tvinga dig att följa med en mil i hans tjänst, så gå två mil med honom. Ge åt den som ber dig, och vänd inte ryggen åt den som vill låna av dig. Ni har hört att det blev sagt: Du skall älska din nästa och hata din fiende. Men jag säger er: älska era fiender och be för dem som förföljer er; då blir ni er himmelske faders söner. Ty han låter sin sol gå upp över onda och goda och låter det regna över rättfärdiga och orättfärdiga... Var fullkomliga, så som er fader i himlen är fullkomlig.

Detta är vår kallelse – en fantastisk kallelse. Vi är verkligen världens ljus när vi lever ut den kallelsen.

Men hur skall jag förmå detta? Tja, du måste arbeta på det. Så är det med alla våra kallelser – vi måste arbeta på att bära fram Guds rike, hans nåd och shalom överallt där vi är. Det är jobbigt och kostar på. Så är det. Ibland har vi fått för oss att det är Gud som skall göra jobbet och vi vara passiva marionetter och att vår roll är bara att inte sträva emot. Tja, så enkelt är det ju inte. Arbeta skall vi, lida är vi kallade att göra, många av våra systrar och bröder ute i världen får lida döden för bekännelsens skull – så nog kostar det på att vara en himmelrikets budbärare. Men vad har vi för val, det är ju vår kallelse.

Men för att orka behöver vi själv leva i och av nåden. Andra behöver bära fram nåd till mig och låta mig smaka av Guds kärlek och förlåtelse. Annars brinner jag som en torr buske. Det är därför vi är kallade att vara församling. Vi skall bära varandra, trösta varandra, uppmuntra varandra. Vi vet att vissa får bära större bördor än andra – då skall vi vara där och stötta. Vi vet att vissa är mer utsatta för andras tyckande och tänkande, då skall vi vara där och tala väl, tolka till det bästa och tillrättavisa dem som vill bryta ner. När vi lever så med varandra är himmelriket här.

Vi behöver också leva i en nära relation med Gud. Vi behöver nattvarden och öva oss i att förstå att han ger sig själv till oss, till mig, för att han älskar mig. Jag är älskansvärd i Guds ögon. Oändligt värdefull. Mitt liv är inte en tillfällighet i universums oändlighet – han har skapat mig för att tillhöra honom – alltid. Mitt liv är vackert i hans ögon – även i de stunder då jag hatar mig själv.

Guds rike är något konkret, något verkligt, något jag kan känna och leva i – det konkretiseras genom de människor jag möter som är fyllda av godhet, det konkretiseras genom mig då jag sträcker mig utanför rättvisans domäner och öser ur nådens källa, då jag utgjuter mig själv för kärlekens skull – liksom Jesus gjorde.

I dag påminns vi om att Guds rike inte är rättvisa utan nåd. Guds rike är som en jordägare som gav alla lika oavsett hur mycket de arbetade. Han gav för att han ville.

Så... Hur är det att leva med en sådan jordägare... kan jag vara en sådan jordägare? De frågorna kan du bära med dig och meditera över i veckan som kommer: Hur är det att leva med en sådan jordägare... kan jag vara en sådan jordägare som inte behandlar andra utifrån rättvisan utan utifrån nådens aldrig sinande källa?